

Ændringer til de fælles civile/militære ATS-instrukser pr. 27. januar 2022

Med henvisning til Trafikstyrelsens høringsbrev af 17. november 2021, samt på baggrund af indkomne bemærkninger hertil, sker der ændringer til de fælles civile/militære ATS-instrukser pr. 27. januar 2022.

Følgende ATS-instrukser ændres:

- ATS-instruks 0, Forord og oversigt,
- ATS-instruks 1, Definitioner,
- ATS-instruks 2, Lufttrafiktjeneste generelt,
- ATS-instruks 4, Indflyvningskontrolltjeneste,
- ATS-instruks 5, Tårnkontrolltjeneste,
- ATS-instruks 7, Flyvepladsflyveinformationstjeneste,
- ATS-instruks 9, Alarmeringstjeneste,
- ATS-instruks 10, Anvendelse af ATS-overvågningssystemer,
- ATS-instruks 12, Unormale situationer,
- ATS-instruks 17, Daglig ledelse af en lufttrafiktjenesteenhed.

Ændringerne til instruksmaterialet vil sammen med følgebrevet og høringsnotatet fremgå af Trafikstyrelsens website under mappen "ATS-instruks ændringer pr. 27. januar 2022" via linket <https://www.trafikstyrelsen.dk/da/Luftfart/Luftrum-og-luftfarts-hindringer/Luftrum/Lufttrafiktjenester> og vil på ikrafttrædelsesdatoen den 27. januar 2022 blive overført som gældende instrukser.

Instrukserne som ændres pr. 27. januar 2022 er, bortset fra ATS-instruks 12 (*til tjenestebrug*), tillige vedhæftet nærværende følgebrev. ATS-instruks 12 fremsendes i separat brev til ATS-organisationen med henblik på viderefremsendelse til de enkelte ATS-enheder. For ATS teoriskoler vil der efterfølgende blive fremsendt en version til undervisningsbrug i stedet for.

Som anført i høringsbrevet af 17. november 2021 er ATS-instrukserne ikke opdateret i forhold til det globale rapporteringsformat (GRF). Forklaringen herpå samt opsummering af gældende bestemmelser og fraseologi i forhold til GRF fremgik af høringsbrevet og er gengivet i bilaget til dette følgebrev.

Ændringerne i de enkelte instrukser, bortset fra redaktionelle ændringer, fremgår nedenfor, og ændringerne er markeret med en streg i marginen i den elektroniske udgave, som kan ses på Trafikstyrelsens hjemmeside.

ATS-instruks 0, Forord og oversigt

- Pkt. 1.4 er suppleret med Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/373 af 1. marts 2017 om fastsættelse af fælles krav til udøvere af lufttrafikstyrings- og luftfartstjenester og andre lufttrafikstyringsnetfunktioner og tilsynet med disse udøvere, med senere ændringer.
- Den i gældende pkt. 1.4 anførte VFK-bestemmelse er opdateret til FKOBST.
- Kap. 2 er opdateret med nye referencedokumenter som konsekvens af de enkelte instruksændringer, mens ikke længere gældende referencedokumenter er slettet. Derudover er der sket en generel opdatering af de anførte EU-forordninger, som er blevet suppleret med oplysninger om efterfølgende ændringer.

ATS-instruks 1, Definitioner

- Nye definitioner indføres:
 - Ubemandet luftfartøj (Unmanned aircraft);
 - Ubemandet luftfartøjssystem – UAS (Unmanned aircraft system (UAS));
 - Operatør af ubemandet luftfartøjssystem – UAS-operatør (UAS-operator);
 - Fjernpilot (Remote pilot);
 - Flyveinformationszone (Flight Information Zone (FIZ)).
- Definitioner ændres:
 - Indledende indflyvning (initial approach segment);
 - Trafikinformationsområde (Traffic Information Area - TIA);
 - Trafikinformationszone (Traffic Information Zone - TIZ).

ATS-instruks 2, Lufttrafiktjeneste generelt

- Instruksens pkt. 17.1, litra a) og d) samt note **** i instruksens Bilag 1 konsekvensrettes som følge af indførelsen af den nye definition af Flyveinformationszone (FIZ).
- Instruksens anmærkning til pkt. 20.2 og pkt. 20.3 justeres på baggrund af Forsvarets og Rigspolitiets organisationsændringer.

ATS-instruks 4, Indflyvningskontrolltjeneste

Instruksens afsnit 3.3, Indflyvning med jordsigt, er opdateret i overensstemmelse med ICAO PANS-ATM og forordning (EU) 2020/469.

Ændringen fremgår primært af pkt. 3.3.2 vedrørende den rapporterede skydækkeshøjde ift. begyndeshøjden på den indledende indflyvning, som luftfartøjet er klareret til, og pkt. 3.3.4 vedrørende advarsel om wake turbulence.

ATS-instruks 5, Tårnkontrolltjeneste

Som følge af at EU-lovgivningen kun er gældende for Danmark, er instruksens afsnit om flyvning med ubemandede luftfartøjer inden for en kontrolzone opdelt i afsnit 1.4 gældende for Færøerne og Grønland med baggrund i BL 9-4, og et nyt afsnit 1.5 gældende for Danmark med baggrund i forordning (EU) 2019/945 om ubemandede luftfartøjssystemer, forordning (EU) 2019/947 om regler og procedurer for operation af ubemandede luftfartøjer og BEK 2253/2020 Bekendtgørelse om supplerende bestemmelser til forordning (EU) 2019/947.

ATS-instruks 7, Flyvepladsflyveinformationstjeneste

Instruksens punkter 1.5.1, 1.5.2 og 3.5.3 konsekvensrettes som følge af indførelsen af den nye definition af Flyveinformationszone (FIZ).

ATS-instruks 9, Alarmeringstjeneste

Instruksens punkter 6.1.1 og 6.1.2 konsekvensrettes, som følge af indførelsen af den nye definition af Flyveinformationszone (FIZ).

ATS-instruks 10, Anvendelse af ATS-overvågningssystemer

- Det præciseres i pkt. 1.1.5 at de anførte funktioner er gældende ved udøvelse af flyvekontrolltjeneste i forbindelse med områdekontrol- og indflyvningskontrolltjeneste.
- Instruksens pkt. 5.1.1 er tilføjet en anmærkning, som orienterer om reglerne for SSR-kodetildeling i København FIR, jf. AIP Danmark, ift. militære VFR-flyvninger, civile helikoptere, som er engageret i off-shore operationer, IFR-luftfartøjer og civile VFR-luftfartøjer.

- Instruksens bestemmelser om adskillelsesminima ift. formationsflyvninger ændres som følge af ændrede regler for militære formationer. Militærrets formationer defineres nu som standard formationer eller non-standard formationer, som flyvekontrol-tjenesten skal sikre adskillelse til.

I forbindelse med adskillelse til civile og militære standard formationer skal adskillelsesminima overfor det i formationen identificerede luftfartøj forøges med 1 NM, jf. pkt. 6.2.1.1.

Nyt pkt. 6.2.1.2 tilføjes. Det præciseres at det påhviler formationsføreren af en non-standard formation at koordinere flyvningen med flyvekontrollenheden i god tid inden flyvningen påbegyndes, samt at flyvekontrollenheden skal godkende eller afvise en non-standard formation, og eventuelt fastsætte særlige betingelser for udførelse af non-standard formationen.

I forbindelse med adskillelse til militære non-standard formationer skal adskillelsen være som beskrevet i pkt. 6.2.1 og/eller 1000 fod fra ethvert luftfartøj i formationen, jf. pkt. 6.2.1.2.1.

Gældende pkt. 6.2.1.4 renummereres til pkt. 6.2.1.3. Punktets litra d) slettes, og der tilføjes en anmærkning, som angiver at en formation udført iht. pkt. 6.2.1.3 kan udføres enten som en standard formation eller en non-standard formation.

- Det præciseres i pkt. 14.3.1 at funktionerne ved udøvelse af indflyvningskontrolltjeneste supplerer de i pkt. 1.1.5 anførte funktioner.
- Som konsekvens af præciseringerne anført i pkt. 1.1.5 og pkt. 14.3.1 kan kun de funktioner der er anført i pkt. 15.2.1 anvendes ved udøvelse af tårnkontrolltjeneste.
- Pkt. 15.2.1 er i litra d) suppleret med et underpunkt fra forordning (EU) 2020/469, AMC1.ATS.TR.155(a), som angiver at ATS-overvågningssystemer ifm. tårnkontrolltjeneste også må anvendes til at opretholde adskillelse mellem efterfølgende luftfartøjer på samme slutindflyvning.

ATS-instruks 12, Unormale situationer

- Efter aftale med Rigspolitiet anvendes servicenummer (114) ikke i forbindelse med underretning af Politiet i Danmark. Alene alarmnummer (112) anvendes.

Som konsekvens heraf slettes gældende pkt. 1.5.1 og 1.5.2, og Politiets servicenummer 114 slettes fra det indledende pkt. 1.5 samt kapitlerne 15, Anvendelse af laserlys mod luftfartøjer og ATS-personale og 16, Formodet ulovlig tilstedeværelse af ubemandede luftfartøjer.

- Ny Anm. 3 til pkt. 1.5 er tilføjet, hvoraf det fremgår at ved underretning af Politiet via alarmnummer 112, skal anmelderen på forespørgsel oplyse lufttrafiktjenestens P-nummer og lokale adresse. Hvis enheden ikke har et selvstændigt P-nummer, oplyses lufthavnens CVR-nummer og lokale adresse. Disse oplysninger skal fremgå af lokal ATS-instruks. Bestemmelsen skal sikre Politiets behov for en korrekt registrering ved enheden/organisationen frem for personen.
- Som konsekvens af Epidemiloven af 27. januar 2021 og den dertil tilknyttede BEK nr. 1574 af 4. juli 2021, begge kun gældende for Danmark, er pkt. 13.2.3 angående underretning ifm. smitsomme sygdomme eller lignende ændret således at underretning af sundhedsmyndigheden fremover skal ske til Styrelsen for Patientsikkerhed.
- Sikkerhedsafstandene ifm. et eventuelt hydrazin-udslip, anført i pkt. 14.2.4 forøges til henholdsvis 150 m i medvindretningen og 50 m i alle andre retninger.
- Instruksens punkter 2.1.5.1, 2.1.6.1, 2.2.1, 2.2.3 og 14.3.1 konsekvensrettes som følge af indførelsen af den nye definition af Flyveinformationszone (FIZ).
- De indledende anmærkninger 1, 2 og 3 til kap. 16 vedrørende lovgrundlaget for flyvning med ubemandede luftfartøjer er slettet, da Trafikstyrelsen anser anmærkningerne for irrelevante i ATS-instruks 12.
- Instruksens Tillæg A er opdateret i overensstemmelse med ovenstående ændringer.

Som nævnt indledningsvis, vil instruksen pga. klassifikationen "til tjenestebrug" blive fremsendt separat til ATS-organisationer. For ATS teoriskoler vil der efterfølgende blive fremsendt en version til undervisningsbrug.

ATS-instruks 17, Daglig ledelse af en lufttrafiktjeneste-enhed

- Pkt. 2.3 er revideret for at sikre at relevante dele af lokale aftaler, herunder aftaler med den lokale flyvepladsoperatør, indeholdes i lokal ATS-instruks.
- Punkterne 2.3.1 og 2.3.2 er revideret for at sikre konsistens i ordvalg samt for at tilkendegive at det er relevante dele af aftaler der skal indarbejdes i lokal ATS-instruks.
- Nyt pkt. 2.4 indført, som angiver kravet om at lufttrafiktjenestens P-nummer og/eller CVR-nummer samt lokale adresse skal

fremgå af lokal ATS-instruks med henblik på oplysning til Politiet i tilfælde af anmeldelser.

- Instruksens Tillæg B om bestemmelser for indgåelse af lokale aftaler om ubemandede luftfartøjer er gældende for Færøerne og Grønland, og et nyt Tillæg C, om samme, er gældende for Danmark.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til undertegnede via email cagj@tbst.dk

Med venlig hilsen

Carsten Jensen

Bilag

Gengivelse fra Trafikstyrelsens høringsbrev af 17. november 2021 ifm. ATS-instruks ændringer pr. 27. januar 2022 angående gældende bestemmelser og fraseologi i forhold til GRF:

”Indledningsvis henledes opmærksomheden på, at instrukserne ikke indeholder procedurer og fraseologi vedrørende det globale rapporteringsformat (GRF). Det skyldes at Trafikstyrelsen beklageligvis ikke nåede at få regelgrundlaget for ”ikke-EU” flyvepladser på plads til 4. november 2021, som var den planlagte GRF-implementeringsdato for bl.a. Færøerne og Grønland.

GRF implementering

Status for GRF-anvendelse er derfor, at GRF:

- anvendes i Danmark, bortset fra fire flyvepladser (Sindal, Stauning, Vamdrup og Odense), som ikke er omfattet af certificeringskravet i forordning (EU) 139/2014 (ADR-forordningen), hvorfor disse fire flyvepladser og de tilknyttede ATS-enheder opererer efter de regler/instrukser, som var gældende før 12. august 2021,
- ikke anvendes på Færøerne og i Grønland, hvorfor de færøske og grønlandske flyvepladser og de tilknyttede ATS-enheder opererer efter de regler/instrukser, som var gældende før 4. november 2021.

GRF forventes gennemført på Færøerne og i Grønland samt de fire ovenfor nævnte danske AFIS-pladser pr. 14. juli 2022.

For at undgå tvivl om hvad der er gældende bestemmelser frem til forventeligt 14. juli 2022, har Trafikstyrelsen valgt indtil da at undlade at opdatere instrukserne i forhold til GRF-ændringerne, hvorfor ATS-organisationerne, for så vidt angår ATS-instrukser og fraseologier angående GRF, fortsat skal forholde sig til de AIC'er og AIP SUP'er, som er udsendt af Naviair/AIM og som opsummeret herunder.

Opsummering af gældende bestemmelser og fraseologi i forhold til GRF:

- For ATS-enheder i Danmark, bortset fra AFIS Sindal, AFIS Stauning, AFIS Vamdrup og AFIS Odense, fremgår gældende ATS-instrukser i forhold til GRF af AIC B 16/21 af 7. juli 2021;

- For ATS-enheder i Danmark, bortset fra AFIS Sindal, AFIS Stauning, AFIS Vamdrup, AFIS Odense, fremgår gældende dansk fraseologi i forhold til GRF af AIC B 15/21 af 6. juli 2021;
- For ATS-enheder i Danmark, bortset fra AFIS Sindal, AFIS Stauning, AFIS Vamdrup, AFIS Odense, fremgår gældende engelsk fraseologi i forhold til GRF af forordning (EU) 923/2012 (SERA-forordningen), Appendix 1 to AMC1 SERA.14001 General, pkt. 1.1.11;
- For ATS-enheder på Færøerne, i Grønland samt AFIS Sindal, AFIS Stauning, AFIS Vamdrup og AFIS Odense, fremgår gældende bestemmelser vedrørende rapportering af baners overfladeforhold af de ATS-instrukser der er publiceret på Trafikstyrelsens hjemmeside: <https://www.trafikstyrelsen.dk/da/Luftfart/Luftrum-og-luftfartshindringer/Luftrum/Lufttrafiktjenester>;
- For ATS-enheder på Færøerne, i Grønland samt AFIS Sindal, AFIS Stauning, AFIS Vamdrup og AFIS Odense, fremgår gældende
 - i) engelsk fraseologi af ATS-instruk 14, der er publiceret på Trafikstyrelsens hjemmeside: <https://www.trafikstyrelsen.dk/da/Luftfart/Luftrum-og-luftfartshindringer/Luftrum/Lufttrafiktjenester>, og
 - ii) dansk fraseologi af BL 7-14, 10. udg., Bilag 2.”